

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!

17-03-2016

We zijn verslaafd aan zoet en vet voedsel en we zijn te lui om genoeg te bewegen. Dat komt door ons holbewonersbrein dat niet overweg kan met de moderne wereld, menen de auteurs van Mismatch. En dat heeft een hoop narigheid tot gevolg

Verdwaalde holbewoners

FRANK BEIJEN

Elke ochtend stap je in de auto om je een weg te banen door een landschap vol asfalt en beton. In je kantoor werk je met zoveel mensen, dat iedereen anoniem langs elkaar schuift. Alweer een dag op je bureaustoel. En hoe goed je je best ook doet, de winst vloeit toch naar de directeur en de aandeelhouders. Die heb je geen van allen ooit gesproken. Miljoenen moderne levens zien er zo uit. Zo'n kantoorbaan levert een leuk salaris op, maar ook een hoop chagrijn, we zijn er namelijk totaal ongeschikt voor. De mens ontstond zo'n 2,5 miljoen jaar geleden op de savannes van Afrika. Ons eten verzamelden en joegen we bij elkaar, we hadden zat lichaamsbeweging en trokken op in groepen van maximaal 150 mensen. We wisten wat we aan elkaar hadden en streden voor elkaar als het nodig was.

Zeventien schamele tellen

Ons brein en ons lichaam zijn nog ingesteld op de oertijd. Maar 12.000 jaar geleden kwam de landbouw op en veranderde ons leven radicaal. Als je de volledige menselijke geschiedenis in een uur omzet, dan duurde de oertijd 59 minuten en 43 seconden. In de schamele zeventien tellen sinds de landbouwrevolutie hebben we niet de tijd gehad om ons aan te passen aan ons nieuwe leven. Dat betogen schrijver Ronald Giphart en evolutionair psycholoog Mark van Vugt (Vrije Universiteit) in hun boek *Mismatch*.

Die oude omgeving verklaart veel moderne fenomenen. Zo voelen we ons nog steeds het prettigst als we enig uitzicht hebben over de natuur, en krijgen mannen die weten hoe ze moeten overleven (oorlogshelden) meer kinderen dan andere mannen. Ook stoken we ons klimaat kapot. Dat laatste weten we best, maar het lukt ons maar niet om ons gedrag aan te passen: op de savanne zijn onze hersenen zo geprogrammeerd dat we alert zijn bij een acute noodsituatie. Bij een dreiging die we niet met eigen ogen zien, blijven we doodleuk stilzitten.

Bevalling in het bos

Mismatch is een aardig populairwetenschappelijk boek. We vragen ons wel af wat Ronald Giphart eraan heeft toegevoegd. Het boek heeft weliswaar een hoge grapdichtheid, maar bevat ook veel nutteloze vaktaal. Zo lees je in een passage over ruilhandel dat dat ook een barter economy wordt genoemd. Zo'n term voegt niets toe aan het verhaal. Andere gedeeltes roepen vraagtekens op. We lezen dat moeders vroeger, afgescheiden van de rest van de groep, in het bos bevielen. Was het kind niet gezond, dan liet mams het achter. Het is geen overbodige luxe om te verwijzen naar het onderzoek waar deze wijsheid vandaan komt, zeker omdat onderzoekers van de vroege mens het onderling over veel zaken oneens zijn. Waar de schrijvers jammer genoeg niet op ingaan, is hoe we nu verder evolueren. Want

ook in de afgelopen 'zeventien seconden' hebben we ons wel dege-
lijk ontwikkeld. Zo hebben mensen in grote delen van de wereld het
vermogen gekregen om, ook als volwassene, lactose af te breken.
Daardoor profiteren we van de melk die ons vee voor ons maakt. In-
derdaad verandert onze omgeving sneller dan wijzelf. Maar hele-
maal stil staan we ook weer niet.